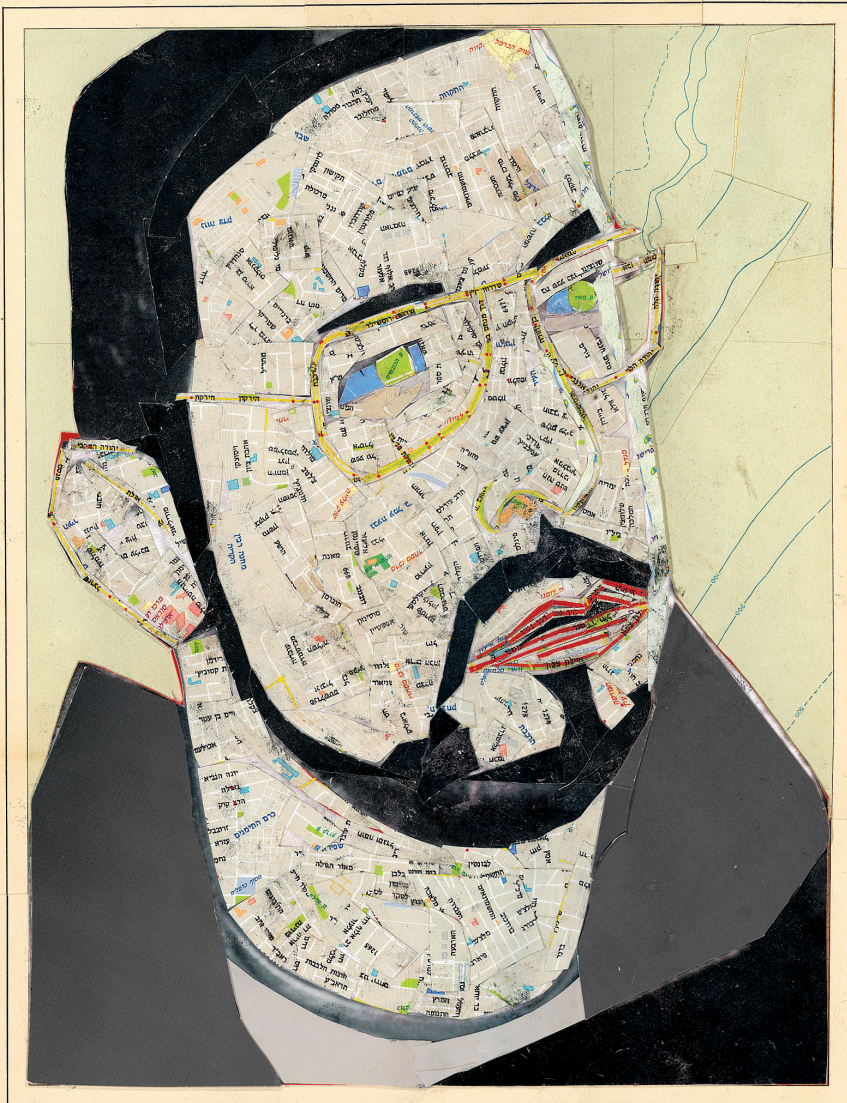

כל הנוסחאות שמוצאות למחלקת הכרטיסים, ישראלי

הודפס אויטובוס 1957

גלעד כהנא מנוף מצביע אל הים

הוצאת הקיבוץ המאוחד

מוקדש לשתי המנהלות שלי: אסיה (הקסנה) וטלי (היפה בנשים)

גלעד כהנא – מוסיקאי וסופר

סולן ג'ירפות ("משוחח עם כיסא" 1999 – הד ארצי,
"גג" ב־2006 – NMC), שחרר עוד שלושה אלבומי סולו ("שכחתי איך
לאכול" ב־2000 – הד ארצי, "The promised landing" ב־2004 – NMC,
"360" ב־2004 – NMC).

ב־2009 הקים את ההרכב THE WALKING MAN ושחרר את אלבומו
הראשון של הפרויקט.

ספרו הראשון "תכנון להתאוששות מאסון" (קובץ סיפורים קצרים)
יצא לאור בשנת 2003 בהוצאת כתר.

"מנוף מצביע אל הים" הוא ספרו השני.

תל אביב, הכרך האמיתי היחיד
בישראל, על כל המשתמע מכך – המולה
בלתי נפסקת, רוגשת, בליל של לשונות
ושל עמים, של הגירה פנימית והגירה
חיצונית, של מקומיים וזרים, של
מראות ושברי קולות המרכיבים את
הישראליות החדשה – היא הגיבורה
של "מנוף מצביע אל הים" מאת גלעד
כהנא. במיטב המסורת של המשוטט –
מושג שנטבע במאה ה-19 באירופה עם
הבשלתה של התרבות העירונית –
מסייר כהנא ברחובות תל אביב ומניח
לה לכבוש אותו, מניח לעצמו להיות
התווך שדרכו העיר מדברת את עצמה,
מופיעה כסדרה של רשמים חולפים, או,
אם להשתמש בניסוחו של ולטר בנימין
שנדרש לסוגיה במחצית הראשונה של
המאה שעברה: "היא (העיר) נפתחת
לפניו כנוף... בעיני ההמון – ואיתו
חי המשוטט – השלטים המבהיקים,
המזוגגים, של בתי העסק הם חפצי-
נוי טובים ומוצלחים מתמונות שמן
בסרקלין... המקום שבו תלו פועלי
הכביש את מעילם על הגדר הוא
הפרוזדור שלו, והשער, המוביל מתוך
שורת החצרות החוצה, הוא המבוא
לחדרי העיר" ("שובו של המשוטט".
מגרמנית: דוד זינגר)
השירים הכלולים ב"מנוף מצביע אל
הים" הם שירי שיטוט על פני מרחב ועל
פני תרבות בזמן אמת. קולו המדויק
של כהנא תופס את הממדים הרבים
של תל אביב, את פניה המשתנים, את
התפאורה האנושית שלה ואת מקהלת
הרמוניות המלווה אותה, המצטרפים
כולם לדיוקן שירי מורכב ופועם.

שמעון אדף

מחיר מומלץ: ₪ 64

0 00310005020 3

דאנקוד: 31-5020

גלעד כהנא

מנוף מצביע אל הים

ספר זה יצא לאור בשנת המאה לעיר תל אביב-יפו 1909-2009
והושק חגיגית בשבוע הספר העברי תשס"ט

גלעד כהנא

מנוף מצביע אל הים

הוצאת הקיבוץ המאוחד

Gilad Kahana
A crane points to the sea

יועץ עריכה: שמעון אדף
קונסיליירי: רונן ללנה

על העטיפה:
אוטו-קולאז' מאת גלעד כהנא

כל הזכויות שמורות
להוצאת הקיבוץ המאוחד ולמחבר
Hakibbutz Hameuchad
Publishing House Ltd., Tel Aviv
Printed in Israel 2009

עיצוב הספר: ינק יונטף
עיצוב מפות: נועם לבקוביץ'

הדפסה: דפוס ע.ר. הדפסות בע"מ
חש"ט - 2009

מנוף מצביע אל הים

מצאתי את עצמי דועך בין הקירות, אטומים, מתקרבים אלי אט-אט, קְגֵדְרִים, מחשיכים.

חוסר נחת. רגליים מתופפות. מערום של דאגות. לוח זמנים, פגישות, שנאה, חברים\אויבים\משפחה\מתפרקת. כסף. קמתי בבית אחת, ללא החלטה, טרקתי דלת, יצאתי לרחוב, מתחום הצל אל תחום השמש, חסר אונים, הרמתי עיניים לשמיים. מנוף מצביע אל הים. הלכתי לים.

הליכה ללא תכלית כתכלית בפני עצמה. מלחמה בין הרגליים לראש. הראש מחפש את האינטרס והרגליים לא מחפשות דבר. ימין שמאל.

עור ברווז. לפתע אני זר במקום שבו אני גר. הולך ברחובות שמעולם לא הכרתי. אמנם כבר הילכתי בהם, אך כסוס של עגלון, מרוכז בתכלית, אשר תתכלה מיד כשאגיע, קדימה. עכשיו, אני תייר. מביט לצדדים, מאט, מתאהב בקלות, סקרן. שילובים של גדר חלודה ופלסטיק ירוק, קשיש שאיבד את ביתו מבקש ממני שאקח אותו חזרה להוריו ברומניה, מטפס שחונק שתיל דקל, מגנטים על דלת מפורקת של מקרר, פועל סיני צוחק. ככל שההליכה מתארכת מרגיש זר יותר ובמקביל, לראשונה בחיי, שייך.

לאן הולכים? זנב של כלב דני ענק בזווית העין, אליו. ענף של שיח בוגנוויליה מסמן להתקרב; מתקרב. נרקומנית שמקלפת גֶלֶד על זרועה ושורקת, הנני. כיסוף של אור מטיפה על עלה של היביסקוס. נווט על פי אינטואיציה ראשונית בלבד. תמיד הרעיון שבא אחריו מקורו בפחד.

ככל שאתה מתרחק מן הבית, אתה מתפרק, מרכיב אחר מרכיב, מתמוזער והולך עד שאתה הופך ענק. מתפשט.

לאחר כמה שעות הרגליים כואבות, לאחר עוד דקה, הן שוכחות, נשארת ממך רק בריזה. נושבת ברחובות, מתבוננת ומתרגשת מן העובדה שעברה אל צדו של הנוף. קָרָף יקר של אחדות. אני אוהב את תל אביב.

(בפעם הבאה שיצאתי מן הבית נכנסתי אל הבית).

גלעד כהנא

בקיץ הוא מציל

קם בתנופה
וניגש,
מספר לה שבקיץ הוא מציל.
היא מסרבת שישב לידה.
הוא חוזר למקומו,
מתפרק על החול לשלוש,
מתעשת, נשכב על בטנו
עם פניו אליה כדי שתוכל
לאט-לאט
להתאהב.

הוא אסף את הכיסא הלבן האחרון
 ושם בערמה.
 השמש שקעה.
 משחיל את השרשרת בין הכיסאות,
 היא מתוחה מדי,
 סופר את הכיסאות.
 31.
 אמורים להיות 30.
 מנסה הוא שוב,
 השרשרת אך קצרה,
 אחד הכיסאות לא שייך בערמה.
 (אני לא מפרק עכשיו את הערמה ומחפש אותו).

מנוף מצביע אל הים

על כיסא בצל,
הרוח מעצבת פנים.
מחשבות נעות בקשר
מזדמזמות לשיר,
(נרשם על חול
באותיות מסטיק,
מקל של קרטיב,
בדלים,
תווים מונחים
על מסלולי הליכה של יונים).
מנוף מצביע אל הים,
עורב נוחת
מקו חשמל למדרכה.
שיחים מאובקים
קצרי נשימה,
ערמות גזם משוחחות חרש
אודות משאיות איסוף,
בתי מלון מחלידים
להתאחד לרעלה,
להתבייש שאת כל כך יפה,
(מסתירים שאת נרטבת)
דוד שמש נפטר.

ענק

משורר חייב מגדיר צמחים
שוב עובר לידם
ומתבייש
שאינו יודע את שמם,
(קקטוס בגובה קומה
מתנדנד ברוח,
מאיים להישבר).
המעבר מן הצל אל השמש
מפסק את המחשבה,
היו זמנים שהיה יונק דבש
(חזרה לצל)
והדבש
היה כל הזמן נגמר,
אז היה מטיל ספק בקול רם
וחושש להיפגע,
(האם הוא מנסה לשתף
אחרים כדי להכאיב)?
ארבע גדרות שונות
סביב הבניין
מתווכחות –
פלסטיק ירוק ומתכת
נאבקים על התפר
והעין מגלה את היופי הלוחם,
באותה פינה תמיד השמש מכה
והפנייה היא תובנה אל הים.
על כיסא על החוף
הרוח מקלפת את עורו של החול,
מגוללת אותו אליו
גלים מקבילים לתנועת העננים.
הרוח מתגרה:
”מדוע אינך נודד?”

"באמת מדוע?
 גם אני רוצה להתפזר,
 לכתוב בשמש
 משפטים פשוטים שידריכו אותי בצל."
 (יורד גשם)
 בן ואמו מהלכים על החול
 הוא מחייך ועוצר,
 עוצרת גם היא
 (לא מתוך התחשבות, אלא מפחד להיות לבד)
 הוא מראה לה צדף שהרים
 ונותן לה.
 היא זורקת אותו הצדה בלי להסתכל
 ומסמנת בגופה הכבד
 שברצונה להמשיך ללכת,
 קר לה.
 שוב הוא כותב על כפילות;
 שמחה מקבילה לעצב
 ובין לבין ידיעה מוחלטת
 שהוא נשחק עם הרוח,
 מתפעם לפרטים קטנטנים
 (קודש הופך לחול)
 ומתאר אותם בלי לחוש בושה,
 "בים
 כולנו ממתינים
 שיבוא כבר מתוך המים
 ענק."

נגד כיוון הרוח

הולכים על החוף
נגד כיוון הרוח.
מספר לה,
שוקל להפסיק לעשן גראס
בגלל החרדות
היא מפרגנת לו,
חושבת שהגיע הזמן.
מצד שני, הוא אומר,
רוב השירים
נכתבו מתוך חרדה.
היא מתה על השירים שלו,
ככה התאהבה,
הוא נלחם להרחיק את החולצה
שכל הזמן נדבקת לגוף,
מתארת את הכרס.

נופש

עץ עוקף בניין
נָס כבר שנים
אל השמש,
(עושי צל חוששים מצל)
השתקפות מתאדה בשלולית
ציפורים נושמות את העיר,
מתכנסות על אנטנה,
שמש מתכתמת,
גג משתמש אחרון.
”כשאני חש בחיי איזון
בין פרנסה ליצירה
אני מיד רוצה להתפטר,
אמר סופר אחד לשני,
לוגם מן הבירה ומוריד נעליים.
”רק בנופש אני יכול לכתוב...”
אמר השני,
”אבל אין לי כסף לנופש.”
שני גולשים בחליפות גוף
רצים עם הגלשן
ליפו.

אובך מחבר בין השמיים למים

”בשבוע הראשון היה לה
קשה לשכב על הספה
אז הבאתי לה מיטה מתקפלת...”
”בכלל, הרבה דברים קשים לי,
מאז ההתקף אני לא יכולה לקרוא ספרים
רק עיתונים,
הראש כואב לי,
פועם.”
הוא מזמין לעצמו עוד כוס עראק.
היא קוראת למלצרית ומבטלת את ההזמנה.
הוא מחייך ומלטף לה את העורף.
היא מדליקה סיגריה,
מספרת איך הבן שחי בארגנטינה
”ארץ האש” אומר הבעל, מחייך ומצביע על הסיגריה)
מתחנן שתפסיק כבר לעשן,
ואז שואל
כמה פֶּאקֶטִים להביא כשהוא בא לביקור
הם כולם צוחקים,
היא משתעלת,
הוא שוב מזמין עראק,
היא שוב מבטלת את ההזמנה,
מספרת איך כשנסעו לבקר את הבן
הדיילת הייתה צריכה
להביא לו הארכה לחגורת הבטיחות.
”בגלל הכרס,” צחקק בעלה,
מזמין עוד מנה
סרדינים ממולאים בביצי דגים.
מביט באשתו,
היא מאשרת את ההזמנה.
”אני מעדיפה אותו שֶׁמֶן
מאשר שיכור...”
כולם שוב צוחקים.
הוא מספר שהם התקינו בכל הבית
לחצני מצוקה.

"זה מרגיע אותה," הוא אומר
 ומלטף לה את הגב.
 היא מדליקה עוד סיגריה
 "זה מזכיר לי..." אמרה,
 "בלילה, כשהייתי מאושפזת במחלקה
 כיביתי את האור,
 פתאום אני רואה
 מלאך לבן..."
 "ואז היא מעירה אותי ושואלת..."
 "אתה גם רואה את המלאך?
 שאלתי אותו..."
 "מה מסתבר?"
 "לחצתי על הלחצן מצוקה
 כשכיביתי את האור,
 זה היה הרופא!"
 הם התפקעו מצחוק
 "חשבתי שאני מתה!"
 "היא חשבה שהוא בא לקחת אותה!"
 שוב הזמין עראק,
 שוב ביטלה את ההזמנה.

מאמנת

רצה על חוף היס
מחזיקה את הצד.
זקנה מתגלגלת
על אופניים ליד,
מרימה את קולה,
שלא תעזו להפסיק
נשימה אחר נשימה,
האופק מצטמצם לנקודה.
(בטוחה שהלב שלה יחזיק מעמד
היא אוהבת אותה כמו בת).

פינק זברה

שני חתולים ממתינים
בפתח חנות לחיות מחמד
מרוכזים בכלוב
ציפורי שיר
עושות אהבה.

גן נולד

טיפה ראשונה
מבצבצת מן הטפטפת,
אדמה נקייה מבדלים,
שתיל מתנדנד ברוח,
חששות של יונים,
ממתינות על אקליפטוס
לא בטוחות
האם זה אכן גן.

קבלן משתעל,
מבקש בשקט
להפסיק להפוך את האדמה,
מתנשף,
מתיישב על ספסל,
"חלאס."
אף אחד לא מעיר
שהצבע טרי.

מעשה שמשון

רחבת שבט צופים ריקה,
יבלית מבצבצת בין אריחים,
מצפון מתעורר בְּתָפֶרֶת,
אדמה מזכירה
שסגרו אותה.
בין שני בניינים,
עץ מתחלק לשני ענפים,
מעשה שמשון,
איטי להחריד
ללא גורם ההפתעה,
איתן להפיל אותם
עד שגוזמים לו את הענפים
(מגע בתריסים).
התקווה נשארת
להבקיע את הכובשים,
להגיע לשמש,
מטוס חולף מעל יונה
מעל שלט "מכירה",
ללא תיווך."
מעל ארון עץ ישן מפורק למרכיביו
עמוס בעקמה
למרגלות עץ צעיר.

דבור

משותק בכיסא גלגלים
בוהה בספסל ממול.
אמא צעירה קוראת ספר,
דבור נכנס לעגלה, היא לא רואה.
בכיסא גלגלים ליד
חשה שהוא מוטרד,
רוצה שיקרבו אותה אליו,
אבל הפיליפיניות מתגלגלות מצחוק,
לא נעים לה להפריע להן.

אישה ללא צל

בחשכה נדמה לה
שרק היא שם,
באור הפנס הכול שוקק חיים
חוץ ממנה.
”מוזר שקברת אותו באדמה
ופונה אליו לשמיים.”
חשבה לעצמה,
מביטה בצמרות העצים בשדרה,
עצמותיה מצטננות,
עטלפים,
ממהרת למעבדת השינה,
בידה שקית נייר
ובתוכה חצי קילו תמרים
מן הסוג שאביה הכי אוהב.
אבל הוא מת,
מדוע בכל זאת קנתה?
זרקה אותם לפח,
לא עצרה
גם לא האטה
מתוך תנועה.
על אף שגם היא
נורא אוהבת את הסוג הזה,
בשבילה
זו עיר ללא צל,
מסתובבת בלילות,
עיניה רושפות,
מתמחה ברפואת שינה.

זהירות מטענים עליים

לאחר לילה של וודקה
ופיצוח גרעינים שחורים
ידע בוודאות מה ייעודו:
לייצר פעמוני רוח

"You see
After all my travels
My inside
Is my outside
And my outside
Is my inside"

הוא אומר
ומסיים את הבקבוק השני.

"when the wind blows
The chimes play a tune
But you see?!"

The beauty is that...
I built the chimes
I blow the wind"

הוא מקיא על הפוף במרפסת
ושואל

"do you see
The angel sitting
On my knee?"

מאז שהתחילה לעבוד באבטחה
פחות גברים מתחילים איתה,
על כן נהייתה ברגנית פחות
(קשה להאמין שפעם נמשכה
לגברים שחקנים).

“you want a glass
Of water maybe?”
קם על רגליו בקושי,
“don’t bother
I will get it myself...”
מדדה למטבח,
ממלא כוס,
ידיו רועדות
עד שמגיעה לשפתיים
הכוס ריקה
נוקשת בשיניים.

בדוכן מפעל הפיס

קופסת פיוזים,
שק ריק של אבקה להכנת דבק,
מנוע של מזגן
מרעיד ענפים של פיטנגו.
חתול מחטט בארגז של אופנוע,
אפודים כתומים
יושבים על הכביש.
תאילנדים
בצד אחד לוחשים
צד שני ערבים צוחקים.
קבלן נרדם על ארגזי קרטון,
צל של מנוף מסתובב מעל,
בעלה עמד ברחוב,
סכין יפנית ביד
חושף את הבידוד מחוט חשמל
כחול אחר כחול.
הנחושת מנצנצת,
הוא לא כעס
על הזמן הרב שעבר
עד שמישהו שם לב
שחטפה שבץ,
הוא כעס
שאחרי פינויה
שכחו להפסיק
את מכונת בועות הסבון.

פִּיפ שׁוֹאוֹ

כיסופי אור
מפתיעים בצל,
מתנוצצים על חלקיקי אבק,
נשען על הקיר
הוא קורע את כרטיס ההגרלה
לחתיכות קטנות
שוב ושוב
להעלים את ההפסד,
”היא לא מבינה על מה אני מדבר...”
הוא מתפקע מצחוק.
”תאמין לי
אף אחת מהרוסיות האלה
לא משתווה לאמא שלך
זיכרונה לברכה,
הבשר שלהן שותק,
גוף ללא שירה.”
הוא גונב שאכטה מהבן
ומחמיא לו –
”זה רעיון טוב
לתת ללקוחות
גם כניסה אחורית.”
אך חשוב לו
חזור והדגש
שלעולם לא יוותר על הקדמית.
”אין מה להתבייש!”
גבר דתי
נכנס בצעדים כבדים
מסיט את הווילון
ומשתהה בכניסה,
(הקדמית)
מתלבט אם לנשק את המזוזה.

פִּינֶג פּוֹנֶג

הילד מסביר לג'וני
(זה לא השם האמיתי שלו –
בגלל הפקחים)
ששומר עליו ועל אחיו הקטן
איך משחקים פינג פונג
על שולחן בגן.
הילד צועק "יש!"
כל פעם שג'וני מפספס,
עדיין לא מבין איך משחקים.
ג'וני נהנה גם הוא
"its my first time", הוא אומר
וצוחק, רץ להביא את הכדור.
"its not easy"
צועק לו הילד,
ג'וני מגיש סֶרֶב
ומצליח לעשות נקודה.
הילד צועק "shit!"
זה היה פוקס!
כועס על עצמו
אחיו הקטן רוקד
נקודה ועוד נקודה ועוד נקודה
עד שהילד מחליט
לשחק בלי נקודות
"its more kef this way"
האח הקטן חוטף לו את הרקטה
ומעיף את הכדור אל הסככה.

הילד צועק "shit!"
ג'וני צוחק,
"don't worry
Its no problem"
מטפס על העמוד
נשרט מן הבוגנוויליה,
זוג קשישים עוצרים ומביטים,
מדמם בזרועו, הוא צוחק
"you know
Its strange
People here
Look directly
Into your eyes"
(הוא רואה בזה משהו יפה).

נ'

”נחוס גוטמן קבור כאן.
תראי את הנ' ב'נחוס'
על המצבה.
קו אלכסוני
זהו,
זו ה־נ'!
זה מינימליזם.”
נשבר לה העקב בנעל.
הוא פוחד שהיא תשקע.
מרה שחורה
מתחילה לפעמים מכלום.
קטנה מעבירה אותה מרגש לדממה.
אומר לה בחופזה
כדי לעודד מבחינתו,
למנוע מעידה,
שממילא היא לא יודעת ללכת על עקבים
כמו ילדה שרוצה להיות אישה,
נעלבה,
שמטה את העקב
ושקעה.
חול תובעני של זיכרונות.
השתתקה במקומה,
באמצע מעבר חציה,
הכביש המהיר צופר
והיא לא שומעת ובקושי רואה,
לא זוכרת מה היא מרגישה,
מחזיקה לו את האצבע
ונושמת דרכה.
(הוא מזהה אחוזים מלוחים של ים ברוח,
יודע בוודאות שיש תקווה
לפני שיעשה איתה ילד
זה חייב להיפסק).

צ'יק צ'ק ג'וק

רכב קידום המכירות
של צ'יק צ'ק ג'וק הגיע!
השיכורים נעמדים
ומוחאים כפיים,
שרים בקול אחד עם המדבירים הממוכנים
חוץ מהזמר הזקן,
נותר על כיסאו
רועד.

מוזס

ביוב מפעפע באמצע הכביש,
שמך מקשת את המים בצבעים,
פרסות הסוס מחליקות,
כולם נופלים;
רדיאטור,
מזגן,
מכונת תפירה,
סל מקש,
דגל ישראל,
עגלון
ובנו שמתחנן
"אבא בקשה,
אל תכה את מוזס..."
(בתחילת השבוע
מוזס נבהל מנסיקה של יונה,
הלכה מכונת כביסה).

שני רימונים

בוֹדָקָה נטושה של שומר חניון,
דגל מתנפנף,
צל של יונה כשבוזק רעיון,
חץ שרוט על הכביש,
נדל משתחל אל ערמת לבנים,
בניין בן מאה –
הבוקר קיר שלו התמוטט.
שומר עומד ליד
מוודא שסקרן לא יתקרב,
מספר שבאוזבקיסטן עושים מָלֵט
מחלב של גמל וביצים,
בלוקים
עושים שבלונה מקרשים,
שופכים חול, מים,
מתייבש בשמש וזהו.
זה מה יש כשאיך כסף
אבל זה מחזיק הרבה שנים.
הבניינים תשושים
אבל עומדים
יותר מהבניין האינטליגנטי שכאן.
תקרות גבוה
לא צריך מזגן
רק לפתוח חלון,
לעשות מוזיאון ממנו
הם רוצים
משהו יפה,
ברוסיה היו זורקים שני רימונים
צ'יק צ'ק
ובונים חדש.

איש החול

טופרי עורב מתופפים
על גג מתכת של מוסך.
חתול צולע
מסתתר במערום של צמיגים.
שרב נשבר
אפור כובש הכול,
רק הוא אדום.
הר אדם קירח
מדמם במצחו,
מוליך את אופניו אט־אט,
כמעט אינו זע,
שיכור כל כך
ששכח ששתה,
מקלל נואשות,
מפנה בידו אנשים
שלא קיימים,
נופל על החול
ושוחה,
גורף את החול עם ידיו,
רגליו מבוטטות,
כשמוציא את ראשו לשאיפה
סנטרו רוטט,
ממשיך לקלל,
ערבי עובר ליד
מעשן JAMAL
לוחש לו
"שוואיה שוואיה"
ולבנו הפעוט
"הון הון הון!"
שלא יתקרב לרוסי חס ושלום.
(זו לא הפעם הראשונה
שהוא פונה אל האדמה,
מקווה שהחול יספוג את השתייה).

בת זנונים

ריח מתוק של מקטרת
שלושים שנה בשוק
פעם ראשונה שבאה אליו שוטר.
קוקו בלוף,
חולצה גדולה בשתי מידות
מכנסיים קצת נופלים.
מציץ דרך הווילון,
היא רוצה למדוד שרוואל.
כשמורידה מכנסיים
משתהה בברכיים,
מתלבטת
מה לעשות עם האקדח,
מניחה על הרצפה
ומיד מרימה
בחרדה סתומה,
מחזיקה ביד אחת,
מתפשטת עם השנייה,
זיעה מלהטטת בתאורה,
מחתכת מנשימה לנשימה,
כמו אצבע שממששת שלפוחית
אינו יכול להפסיק להביט,
קרוב כל כך אל גופה
קודח מן המרחק המופלג,
נזכר איך פעם חי
עם שני לבבות.
אשתו מוצנעת בתוך דמו,
נוטל ונוטל אותה
בין הדיונות,
יללות של תנים,
ריח דק של תחתונים,
היום אין לכך זכר
חוץ מכיסא נדנדה,
נעזר במשקלה
לשְׁמֵר חיים,
בת זנונים.

מיץ רימונים

יושבת בשמש,
פניה נבלעים בקמטים
בכיסא גלגלים
מכוסה שמיכת צמר
מחזיקה את מצחה ביד אחת,
לא מרפה
(אם תרפה,
כמו כדור
הראש ייפול לרצפה).
הבת שלה סוחטת רימונים.
"אף סיפור שאת מספרת
אני לא מאמינה,
אם אני רואה אותך גוססת
אני לא מאמינה."
פיליפינית יושבת על המדרגות
בצל,
מביטה במראה ומוציאה שחורים.

תכשיטים

שוכב על מדרכה
מבקש עזרה.
שתי כנראה פיליפיניות
אחת מחזיקה קרטיב בפה
ועושה קוקו,
שנייה very sorry
מאחרות למכירת חמץ
אצל הרב בבית הכנסת,
(חששו שהוא נרקומן).
הרחוב שמם
סופת חול מתקרבת,
לאט מתכהה העולם,
נשימתו מתקצרת,
צחנה קלה,
עגבנייה רצוצה,
נמלה מהלכת
על השעה שש,
כאשר ניער את שעונו
שם לב שהכתובת
"עם ישראל חי" כוסתה.
הוא נבוך,
מדוע אינו מוריד מן הקיר
את תעודת בית העסק המוביל מ-89?
שוב הבכי נחסם.
(לפרק את תצוגת התכשיטים
ולהחזירה אל הכספת.
עייף כל כך
כיבה אורות ויצא.
כאשר התכופף לנעול את הסורג
הגב נתפס,
מפתח נשבר).

כיפה

ענן נח על הכביש.
הם מהלכים באדים.
הוא תומך בה,
היא מתקשה ללכת,
נשענת על מקל הליכה,
רגל אחת
בקושי מרגישה.
”אל תדאגי, זה עובר
זה רק ההרדמה.”
הרוח קוטפת לו את הכיפה מן הראש,
הוא מנתר אליה,
תופס אותה שנייה לפני
שהיא נופלת לשלולית.
אשתו מתפרקת על הכביש.
הם מביטים אחד בשני
ומתפקעים מצחוק.

עלה צהוב

נשים קוטפות תותים מן העץ –
רק את השחורים.
שני אנשים
מזמזמים את אותו שיר,
שמים לב ומתחייכים.
הוא נזכר
איך גם הוא היה מזמזם
כאשר היה שוכח את עצמו
ומתכנן למזמז דברים מתוקים.
אז אינטליגנציה הקנתה
אשליה של בגרות,
כאשר הלך בקצב שירה
במשקל נוצה
גופו מסונכרן לרוח,
לא חושש
ששקית ניילון רודפת אחריו,
לא חושש
לעבור בסמטה שפעם ראה בה כלב נובח,
לא חושש
שהוא חיית מחמד
והיום,
מכוון עפעפיו להתפקס,
כובע קש ומשקפי שמש חומים,
שפתיים יבשות, דמעות מלאכותיות,
טרנינג כחול דהוי,
כפכפי פלסטיק וגרביים אפורים,
נשען על מקל הליכה ביד אחת,
ביד השנייה,
המתרעדת,
תולש בעדינות
את העלים הצהובים מהשיח,
נזהר לא לפגוע בפריחה.
(כשהמטרה החלה לפעול
והגרביים נרטבו
הוא לא הפסיק לצחוק).

יוסי הלך

שלמה פיזור מלח על העיתון,
“אתה קולט שיוסי הלך?”
אמר שלמה,
“מה, יוסי הלך?”
אמר ורדי,
מרוכז כל כולו במלח,
“יוסי הלך ליגאל...”
אמר שלמה.
ורדי קימץ את אגרופו בקושי,
“אני אלך לתת לו בוקסים...”
אמר בלחש,
“עזוב עזוב בוקסים,
תאכל תאכל...”
שלמה שלף את הסאלוף מכיס הז’קט
קרע אותו לשניים ונתן חתיכה לוורדי.
שלמה טבל את הסאלוף במלח
“תאכל תאכל,
שיהיה לך כוח ליומולדת שלי היום...”
“יומולדת?”
“אחרי הצהריים, מאחורי בית השאנטי. כולם באים.”
“מה, כבר פורים?”
“לא.”
“אז מה יומהולדת?”
“הלילה ניצלתי מן החשכה
בעזרת השם,
היום זה כמו יומהולדת.”
“ואללה, כמו...”
ורדי טבל את חתיכת הסאלוף במלח,
נשען על היד הטובלת
בוהה בבצל.
“אתה קולט שיוסי הלך?”
“מה, יוסי הלך?”

“זה לפני שהחזרנו...”

ליד מגרש כדורסל
ילדים מתווכחים
אם הוא מת
על הרצפה
שוכב על מפה ישנה
ראשו בגולן
רגליו עדיין בסיני.

מערבולת של חול

הקונגולזי עמד ובהה
בשכפולים של צ'קים
דבוקים על חלון הראווה
"people won checks here
With `chance` tickets
You can win
Many money
Many money..."
אומר לו בעל החנות, ג'ו
מלטף את כרסו בעל כורחו
יודע שבכך הוא מבליט אותה
ועם זאת
כך ידיו מיטיבות לחשוב
"10000 sheqel
20000 sheqel
Yes?
Many money
Many money..."

הקונגולזי התגעגע לאשתו,
מפחד שלא יראה אותה שוב,
שהילד ישכח,
איך יזהה אותו בעוד שמונה-עשר חודשים
כשישוב?
הוא הופך למכונה,
ורידיו חוטי חשמל,
עיניו נוריות אזהרה,
שפתו ברזל,
ידיו סרט נע,
לא היה דבר שהפחיד אותו יותר
מאנשים שפחדו ממנו,
אהב לעמוד מחוץ לבתי ספר
להביט בפניהם הקורנות של ילדים
כאשר שוחררו לבתים

שיכורים מחירות,
התעכב לשנייה
ומיד המשיך בדרכו,
פחד שההורים יחשבו
שהוא מסכן את הקטנים.

הקונגולזי נרתע,
הפחד מבריק זרמים של צינה,
מסתכל לאחור.
מאז שנגמרה האשרה
כל אזעקה של מכונית מבהילה.
שוב מסתכל לאחור,
פקח ממשרד ההגירה,
התעשייה משתתקת פתאום
וזה רק שניהם
ומערבולת של חול.

אמא נשארה שם

לא ראתה אותה
שלושים וחמש שנה,
נסעה במיוחד
אל אתר הבנייה
לבקש עזרה מהפועל של בעלה
מכתב לרומניה,
אל עורך הדין של הצוואה,
לכתוב אף פעם לא ידעה,
”אמא הייתה אישה אדישה
כשהכרתי אותה
כבר סיימה את תפקידה.”
דבר אחרון שזכרה:
גובלן של ילדה
עם סלסלת פרחים על הקיר,
אמא יושבת בתוך החנות
מְקַכֶּת בשר עצומה,
כתמי כבד על חזה
כמפה של עולם שהיה,
שרועה על הכיסא המיוחד
שאבא בנה בשבילה,
עיניה שותקות
בולעות את האור,
טובעות בזיכרונות
שספק הומצאו,
מוקפת סחורות
שק של פקאנים,
פלפלים מיובשים,
שדיה על ברכיה
מזיעה ומנקרת,
מתנשפת בכבדות,
אוויר נלחם לצאת משפתיה היבשות,
כל העולם כבר בקע מבין רגליה
ועכשיו
היא נחה.
(כששאל אותה הפועל
מה היא רוצה לכתוב
לא הייתה לה אף מילה).

אין כניסה לפילים

אמא שלה חזרה מהודו
לפני חצי שנה,
שיער לבן קצוץ.
לא חוזרת לאבא.
כפכפים ומכנסיים רפויים.
”מדוע נשים צריכות להתפקע מתוך הבגדים?”
הפסיקה בשר,
חיה על תמרים
(עדיף מבית שאן).
לאחר שיחה
עם עולמות עליונים
עברה לכרכור והחליטה
”אל הבית הזה
אין כניסה לפילים.”
יש לה חבר שפגשה בטיול,
בן עשרים,
בודק אם זכה בפיס,
פעם שלישית,
יודע שלא
ובכל זאת
מתרגש.

ממתיך

בובת ראוה
מוצגת מחוץ לחנות.
מעיל פרווה סינתטי
וחצאית,
על ראשה לשלשת יבשה,
חבל כרוך סביב צווארה
וסביב ציר של הדלת
כדי שלא תיפול מהרוח.
ילד מחזיק לה את היד,
לא מוכן ללכת,
אבא לא יודע מה לעשות,
ממתיך.

חמדה

מערבולת חול באמצע הכביש,
נהג המונית מתחיל לאבד סבלנות,
משחק עם הרדיו.
”אני לא מבינה
אתה פירקת אותך,
אז מה?
אתה לא יודע להרכיב אותך?”
בעלה באמת פירק
את רגליות כיסא הגלגלים
אבל עכשיו
משהו לא מסתדר לו,
הוא משפשף את העיניים.
”חמדה,
את יודעת שאיך לי חוש טכני.”
צוחק במבוכה.
הוא לא מצליח להשחיל,
נהג המונית יוצא,
חוטף ממנו ומשחיל.
חמדה מקרבת את גופה לפתח הדלת,
קולה גבוה וחלש,
גם מיתרי הקול נפגעו בתאונה.
”זה לא ייאמן
אתה יותר מטומטם מנהג מונית.”
שניהם נעלבים.

חנוכה

לוכד חלומות
תלוי מעל שער של בית כנסת.
קשיש אוכל סופגנייה,
קורא מודעה –
"הפסקת חשמל בבניין"
הוא מקלל,
מגלה שהתאריך של אתמול.
משתתק לרגע,
מנקה את שפתיו מן הסוכר
וחוזר לקלל.

נקודה

מחבקת צ'יוואווה,
ממתינה לו,
מחטט בזבל,
התמחה בכפתורים
צורכי תפירה,
לולאות,
היא תמיד חשבה שהוא ספציפי מדי,
שהוא שם את כל הביצים בסלסלה אחת,
שהוא נקודתי
ונקודות קל למחוק
(אמא שלה תמיד אמרה)
אבל זה מה שאהבה אצלו –
המיקוד הזה.
(עדיין מושך בעיניה
גם כשהוא מנסה לאיטו
לברוח מברחשים).

זמזום

עצים ועיתונים
נעים ברוח,
עננים עומדים במקומם
נצחיים כמו הרים,
תרנגול לבן עומד על גדר וקורא
האם ייצא מן הגינה
אותה הכיר כל חייו?
יד מרפה אחיזה מבקבוק
בזווית,
הרוח מנגנת על הפייה,
רכבת מתקרבת,
שוב הוא שוכב על הפסים,
היא צופרת,
מתעורר,
יד אוחזת
מחדש את הבקבוק,
מישרת,
מונעת מן הבירה
להישפך למדרכה,
שוב הוא יושב על מדרגות המכבסה,
שוב הרוח מצילה את אחר-הצהריים,
מצב רוח עתיק
מתבהר מתוך הערפל,
נחיתה רכה –
חזרה לאפרוריות הכיס הריק.
נשים יפות בחולצות בטן
שיחתן ספרים
חולפות כמימי נהר מסוכן,
כל גל אומר שירה
והוא מזמזם
ממתין לתחתוניו,
מרבה לשיר ואוהב לשתוק,
הפסיק מזמן לגרש זבובים מפניו.

תספורות אינטימיות

המספרה היא אקוואריום,
כולם מזיזים את השפתיים
ומדברים על כלום,
פולטים בועות כדי לסדוק את השקט,
אבא שלה מאכיל מזומנים מלמעלה
העיקר שיישרדו
ואמא שלה קונה קרפיון במבצע.
הוא מביט בקנאה מבעד לראווה,
כבר שכח
מתי הפך למתקן לייבוש מגבות,
איך הוא שונא לנקות שערות,
שונא כשהיא משווה את לבנון לשטחים
או כשטוענת שביבי דואג לעשירים
וחושבת שחד משמעית
ג'ונתן פולארד לא גיבור.
הוא כועס עליה שלא קראה במגילה,
בפורים, נשים חייבות בקריאת מגילה
(לטענתה הצטברו הרבה גבות בחוט),
שונא שהפכה שמלת שבת דהויה
לשמלת עבודה
והכי מהכול הוא שונא
שהיא מזכירה בכל הזדמנות
שכשהציעה להוסיף פדיקור
הוא לגלג עליה בפני כולם
והיום,
רוב המספרה פדיקור.
(עכשיו היא חולמת הלאה:
תספורות אינטימיות
בשילוב של צביעה).

אתמול קם באמצע הלילה
 וביקש שתכין לו פתיתים
 מתוך שינה,
 סהרורי,
 גופו מחולחל,
 פיו יבש ממילים,
 איבריו פזורים על המיטה,
 מפורקים.
 מרכיב את עצמו מדאגה
 וקם,
 חולצה דבוקה לגב,
 לא נרדם.
 מאז שהתחילה המלחמה
 עיניו יבשות,
 רצוצות ללא עָכָר,
 מסויטות בפרקים ליליים,
 מתייבשות בהמתנה
 לאור הזריחה
 שיפיג את הדמיון בצללים.
 עם שחר
 נָס מן החשכה אל המדרכה,
 הולך עם מקל באוויר,
 לא נשען,
 מדוע הוא צריך אותו בכלל?
 היא מביטה ברגליו
 דקות ולבנות,
 מגוחכות,
 מכנסיים קצרים
 זה לא לאשכנזים,
 עד היום לא מבינה
 למה פתח חנות נעליים
 מתחת לגשר של איילון,
 טוען שהרעש מרגיע
 כמעט חירש,

שם
 הוא כל הזמן שומע משהו
 "כל המדינה לצנים
 בצפון יתומים ואלמנות..."
 רואה את העולם מחולק לשניים;
 אלה שנפלו
 ואלה שעדיין לא,
 לקראת השקיעה
 ערפל הופך לדמעה,
 מזיקי לילה מתעוררים
 "...ופה הפקחים
 מחפשים קרטונים ברחובות
 לתת לך קנסות!"
 מגחכת לעצמה
 איזה קשיש רוטן הוא נהיה,
 הולכים על הגשר
 אל החנות,
 שכח שם את שיניו.
 נזכרה
 איך לחצה עליו
 לוותר על רישיון הנהיגה
 בגלל התאונה
 Ford Capri GXL אדומה,
 קיסם בפה,
 מתי פסק להיות קובע
 והפך לנקבע?
 לרגע נורא
 חששה שישליך את עצמו.
 אחזה בידו,
 לידם מוכר פרחים
 ייחם נספג בלבה.
 הוא קנה זר
 "בטוח תהיה לווייה."

לפני הירוק

עומד על הגשר,
מביט מטה,
ממתיך לתאונת דרכים
שתשפר את מצב רוחו,
אדום,
נצמד לדלת של משאית,
מסרק את שערו
מול ההשתקפות.
(מהר לפני הירוק).

שניצל

אצבעות זהובות מעמֶּבֶה
הופכות את בקבוק היין,
מסרבות להאמין שהתרוקן,
בשוק קוראים לו שניצל,
אף פעם לא כועס
אם הכרס ריקה,
להיפך,
כך הדעת צלולה לחיך,
להתגאות
שהזהב בשיניים אמיתי,
”האמריקאים יזיינו לאחמדינג’אד
את הצורה,
שוויצר שישן בלילה
לא יקום בבוקר.”
מכעיס אותו מאוד
איך כולה צעיר בן ארבעים
ממרר כך לעולם
את החיים,
לקראת השקיעה
הוא רועה עגלות אחרונות
חזרה לסופֶּר,
מתמקם תחת עץ עמוס תרמילים,
שקית של מלפפונים מצומקים,
אזעקה מהרמנת אזעקה,
גנרטור מתעורר מתרדמה,
ברוש שובר רוח,
הד קצר של נביחה.

החול של הקודש

כל כך שמחה שאבא חזר לאטליז,
מכסה את הרגל במלח גס
("החול של הקודש"),
סופח את הדם,
מכשיר את הבקר,
הוא אפילו לא מפחד
לשתות שוב קפה
("טיפה קפה, טיפה חוואייג', בלי סוכר").
מאמין שיירדם
והשם ייתן לו שוב לחלום,
תמיד אותו חלום:
מכונת VALIANT
מיד אחרי שקנה אותה
גילה שאין לה רוורס.
בחיים, זה עלה 3,500 לירות,
בחלום, מסדר בעצמו,
לוקח את כולם לסיבובים לאחור,
"אבא, להביא לך משהו מהעיראקים?"
"תביאי בקבוק, נפנק פה בשטח,
אבל שלא ייתנו לך '83
רק '84,
שימי לב, שלא יתחמנו אותך
הם לא עיראקים
הם בבליים."

המפרק

כמו פֶּסֶל
רק להיפך,
מפרק,
אט-אט
בסבלנות איך קץ
את הֶבְקָר של יום שני,
מדבר מעט
ורק אם מופנית שאלה
כל מילה רחוקה מרעותה
כך שהמשמעות נסתמת,
יוצרת חידה,
הילה של אומץ,
(שותפו זה שלושים שנה
עדיין לא מעז בעצמו לפרק)
תנועותיו
מנצח עם סכין,
מנגן בערוצי הרפוח
נעצר סנטים
לפני גיד,
אז להב יגלוש
בין עצם לווריד,
משורר,
מבדיל בין עיקר לתפל,
משמיט
את מה שלא נועד לעכל
נושא השיר;
איך נוצרה הפרה
כדי להיאכל,
כל חתיכה תכשיט,
קריסטל בוהק במקור.

אי תנועה

יעקב תולה שום בחלון הראווה
נגד עין הרע.
היא צועקת שיוריד את זה מיד.
כשהיא מפנה את הגב
שם שוב
("ככה עושים הפרסים")
מאז שעשתה מלאכותיות
הפסיקה לכסוס ציפורניים,
תלתל ברזל שחור דבוק למצחה,
היא צורבת את הג'ילדות של הכנפיים
עם להביור חדש שנאווארו קנה לה
(מתכוון כשמציתה איתו סיגריה
אך לא אומר מילה
רק שלא תקבל כווייה
בשפתיים שכל כך אוהב ללחלח).
יעקב אומר שהתמונה על הקיר
של הבאבא סאלי
דומה לגולדה מאיר.
היא מרימה לו סטירה,
מתבוננת שוב ומחייכת
"הוא צודק, הדביל."
נאווארו לא מקשיב,
סופר את הלבבות בקופסא.
(היא מאוהבת בשקט שלו,
פגשה אותו עומד על אי תנועה
כיפה שחורה של בית"ר ירושלים,
קורא תהילים
מתחת לעץ חרוב).

ארבע שאיפות

ככל שהשלולית עכורה
השמיים משתקפים בה טוב יותר.
סמיכה ואטומה
מסנוורת כמו השמש עצמה,
רותחת
שהביאו לה בוטנים אמריקאיים.
בקושי שש שיניים נותרו עדיין בפה.
רגילים היא בקושי לועסת,
מברכת בקול רם
ובלב מקללת.
יושבת על ארגז גולדסטאר,
נשענת על גזע עץ זית ענק,
טִיִּים מאה עם פומית
ארבע שאיפות רצוף.
קסדה של עשן,
יורקת
ושוב ארבע שאיפות.
כובע קש,
מכנסי סטרץ' חומים
ומעל חצאית,
נשענת על מקל הליכה,
מחטטת בשקית
לבדוק שהכול שם.
ספירת מלאי זריזה,
סופרת ונבהלת,
סופרת שוב
ונרגעת,
מתחת לכובע מטפחת ירוקה,
שלושים ושמונה מעלות,
מעיל לְבָד שחור לא מספיק,
עדיין קריר לה.
”זה הצל הזה.”
מביטה מעלה
בצמרתו של הזית,

אביה נטע אותו בימי הזהב
רק בשבילה.
היום
העץ הזה לא שלה
ימשיך גם בלעדיה.
אם כבר –
היא שייכת לעץ,
חיית המחמד שלו.
מצטמקת לרגליו,
מתאדה לאיטה,
מחטטת בשקית
לבדוק שהכול שם.
ספירת מלאי זריזה.
סופרת ונבהלת,
סופרת שוב
ונרגעת.
ארבע שאיפות.
יורקת
ושוב ארבע שאיפות.

שרב

משחק דומינו
ליד הדוכן של הדגים,
כועס על הפתיחה של טיב טעם,
הפיליפיני שלו מדליק לו סיגריה
אפילו שהוא בקושי נושם,
"השרצים האלה יביאו לסוף שלנו"
הוא אומר
"סרטנים וחרקים..."
מאז הפריצה לבית הכנסת
הכול קשה לו.
"איך נכניס לשם ספר תורה?
איזה ששון ואיזו שמחה?
איזו תהלוכה ואיזו סעודת מצווה?
לא תזמורת ולא משפחה,
לא ראש העיר ולא נעליים...
האותיות נסתיימו בדס."
הוא משתעל ומקלל
"השם ישמור,
אנשים עונים לטלפון
באמצע שיעור גמרא!"
אם מישהו חונה מול הדגים
"נו מה, יש לו טאבו על הרחוב!"
כשסוף־סוף אישרו לו בסל
את התרופה,
"אני מברך עליה יותר ממאכלים!"
אוסר על אשתו להצביע לירוקים,
רק על הפיליפיני שלו
יש מילים טובות.
כשנשבר השרב
והרוח מכבה לו את הסיגריה
מיד הוא רץ ומדליק לו אותה שוב.

סטירה ראשונה

“ריבוננו של עולם
מדוע אין בי שמחה של פורים?”
אומרת לעצמה בקול ומתגוננת.
בנו בן השש
של בעלה מרביץ לה.
”תיזהר ממני,
אני יותר גדולה ממך
ואני שוקלת פי שלושה ממך.”
”את לא אמא שלי!”
הוא לא מוכן להוריד את התחפושת
כבר יום שלם אחרי פורים.
היא אף נתנה לו לישון בה,
מתאמצת לנהוג בו
במידת החסד,
אך לאחר ארוחת הבוקר
תפסה אותו
מטיל את מימיו על חתול
מאחורי דוכן של קצב בשוק,
שוכב בשמש רטוב,
עצם מבצבצת מן הפה.
אחרי שנחתה הסטירה
כולם תלו בה עיניים,
שחקני הדומינו בשיפורייה,
שניצל מתגרד על עמוד חשמל,
קורקבנים של פרה תלויים על וו.
כולם מזיעים:
”את לא אמא טובה.”

חשבון האושר

כל הציפורים נעלמו
ואיתן הזמרה
בלב הדממה
כלבים מתבהלים לקראתה.
לבושה חלוק מלְבָד ירוק
ורשת שיער לראשה,
נקרעת על בעלה לרווחה,
מתיזה עליו מילים קשות
אחרי ששאל
בעדינות של חדל אוניס
אם שמה לבה שהירוקים
שבחרה למרק
מכורכמים תולעים
(ידע שכאשר תרים עליו
את קולה,
תשכח צרתה).
”אם אשטוף אותם בחומץ
הכול יסתדר, וחוץ מזה
אם היית מקלף את התחת מן הכיסא
ואצבעות מן הקוביות
לא הייתי נדרשת להרים סחורה מן הרצפה!”
הוא מולל את ציצית טליתו
והעלה זיכרון
איך כשפגש בה
הושיט לה יד
ונכנסה להיריון,
חמש בנות
ודווקא עכשיו
הוא השמין,
בשנים הרזות.

אגוזים

דגל ישראל
קשור לעגלת סוּפֶר
גדושה בקבוקים,
מתנפנף
ברוח של מאוורר.
"תעיף את העגלה שלך מפה!"
צועק הירקן
אבל הוא לא מקשיב לו,
יושב עם פטיש שניצלים
על הרצפה
שובר אגוזים.
"אין לך בעיה לאכול מהרצפה?"
שואלת בתו של הירקן.
"יש לי."
הוא עונה.

מונית

מתחת לעץ רימון
נשענת על הליכון
מביטה
אל היציאה של איילון,
חברות אמרו לה
שאיבדה את שמחת החיים
מאז שאביה נפטר
לפני שלושים וחמש
שנים גרועות
הוא היה חברה הטוב
מאז גם הן מתו
הכלבות
אחת־אחת,
החבורה
הלכה והתפוררה,
והיא
משכה את החיים
וזהו,
יום ועוד יום
לסגור את החובות
וזהו,
קנתה מונית
וזהו,
מדליקה פרלמנט,
מתקשרת,
”למה לא דיברת איתי
ביום העצמאות?”
אולי אמא שלך רוצה
שתזמיני אותה
לעשות איתך על האש?”
הילדה אומרת שאבא בא
עם תרצה
וידעה שהיא לא תרצה לבוא.
”אבא שלך

איפה יש אוכל חינם
 הוא נדחף.
 טלפן אלי שלשום,
 אמר שהוא קונה חצאית
 למטומטמת
 ללכת לבית כנסת,
 רצה הלוואה
 'בקטנה'
 הראש כלב הזה
 פתאום חוזר בחשובה.
 הבת אומרת
 שהיא צריכה לסיים את השיחה.
 "תזכרי מתוקה
 אם מישו עושה איתך תאונה
 להוציא את המפתחות מהסוויץ'
 לפני שאת יוצאת
 גַּנְגִּי מכוניות יש עכשיו,
 בלאגנים."
 מכבה את הנייד,
 מדליקה עוד סיגריה,
 נשענת על ההליכון,
 מביטה אל היציאה של איילון –
 "זה יום יפה מדי."

מראה רק את אחוריה

בשעות שהשמש נותנת לחיות
הקיר מאחוריו פולט חום,
נושף לו על הגב,
על הגשר
מנגן בחליל צד
מנגינת הנושא של הסנדק
פורמת את הדממה
אוקראינית שעוברת
כל יום,
אותה שעה,
מריצה את דמו,
מטריפה נשימה.
פעם ראשונה
אוזר אומץ להגיד
"את יפה."
נבוכה מסתכלת למדרכה,
כפות רגליים קטנטנות
בכפכפים
לפ זוהר ורוד,
הזקנה הצמוקה שלה
מהדקת אחיזתה בידה,
ורידים מאיימים להתפקע.
על ההליכון
תלויות שקיות
חמוציות ושזיפים
מתנדנדות,
נוגשות בבטנה,
מושכות אותן קדימה,

הוא מפסיק לנגן,
גומע בירה חמה
מכוס פלסטיק,
מניח את החליל בעדינות
על קרע של עיתון ספורט,
מקלף מנגו עם השיניים,
מוצץ ויורק את הקליפה על הרצפה.
רוח ראשונה של ערב
מביאה רגע
סירחון של עיר
שמראה רק את אחוריה.

גל חום

רחשיו של עץ
על עליו מנקדים
כתמי סיד
ממאירים,
יבלית שפופה בחום
טובלת ראשה
בשלולית קצופת סבון.
רצון ואי רצון מתערבבים,
תשישות עתיקה
בצל הפירותי
מתוק ומשחיר.
זבובונים מתרעמים
על הפרעה.
ערב חג שבועות
משוטט במוסכים,
פעימות חשאיות
נוסכות דממה
בין גדר תיל ובריה.
בתחום השמש
על הקיר כתוב ברישול
שניצל
פול
שקשוקה
וחץ
מכּוֹן לצריף קטן,
דלתו חסומה בקרש
ושלט:
'סכנה! מבנה מסוכן'.

זכויות הגבר במשפחה

נפש מקומטת
נושמת דלק
וחביתת קבנוס,
הגב התחתון
מצפצף,
יוצא מהחניון
לרחוב פקוק,
מקלל.
חלונות סגורים.
שותה מיץ תפוזים
עם קשית ומעשן.
"זה מתקזז",
חושב לעצמו,
מלטף שפה עליונה,
מחפש מחשבה:
שלדה של מרצדס ישנה
בלי מנוע, מחלידה
על מכולה
על מכולה.

סופה

טנטון של גנרטור,
שורשים מרימים אספלט,
פאנקיסט שיכור
מנסה לתפוס עטלף,
רוח מפילה תמרור,
בצמרת הדקל
אצבעות ירוקות שמחות
מוכות ירח,
זוהרות.
הוא רועד,
מטפס על סולם,
מדביק כרזת ענק של עמיר פרץ.
שיחה קשה בנייד.
כועסת,
דורשת שיגיע מיד,
פוחדת מברקים.
הוא ממהר
לחבר את החלקים
באמצע הפנים,
עין אחת עקומה
יוצרת תחושה של אי־נוחות.
(אי־אפשר להאמין
לבן אדם עם עין כזאת).

בוקר

גלי הים בחשכה
מהדקים את החולמים
אל המיטה.
השמש החמה
מפריכה אותם חזרה
לחלקיקים.
אנשים ראשונים של יום
מדברים אל עצמם
מתוך ערפול החלום
הפחד מתעורר.
מתכוננים לעימות
הבלתי נמנע
הולכים לעבודה,
על שטיח של פריחה צהובה
ברחוב החם
כולם יוצאים לאור
משייטים בעורקיה של העיר.
דיבור ללא לחץ,
נפש עדיין נמה
בין שפת ירח
לשפת השמש
החיוך כבוי,
רסים חלום מתמהמה
כלוא לרגע בין רַקוֹת
נדלקות הממטרות.
מילים חסרות אונים לתאר.
הפה מפריח הברות.

לב מפשיר לרגשות,
קובר את החלום,
מתכונן
לדעוך בין הקירות.
עיניים עכורות
מצטלות אט-אט
לקראת המלחמה,
גור בוקסר מלקק כף רגל
של איש ישן על ספסל
צוחק מתוך שינה.

ימים מתקצרים

כשהרוח נסה דרכו
בסמטה
הוא מרגיש בטוח,
אולי מאושר.
שמש מכה במכולה ירוקה,
אספלט מתחיל להתגלגל,
גלים בים של אבנים שחורות,
דגלונים של חברה להשכרת רכבים
מתנפנפים ברוח,
נפרדים מן היום הנפלא הזה.
”אנשים עם כסף הם אנשים רעים,
הלב קשוח.
לא ייתנו לך כלום.
אלי,
בא מישו
ישר
לפני שהוא מבקש
אני נותן,
לכן אין לי כלום...”
כשהוא שומע אום כולתום
אשתו יודעת
אסור לדבר.
הוא מבסוט,
מרחף מעל הספה,
מחבק אותה
כאלה מילים מופלאות –
הוא שבע מהן
כמו מאוכל.
כשנפלו לו כל השיניים
והרופא אמר שאי־אפשר גשר
הוא מבחינתו מת,
אשתו אמרה
ששיניים זה סימן לשליטה.
הרבה פעמים חלמה

שהיא מאבדת אותן.
זה באמת נורא,
כשהבן שלו
היה צריך כליה
עשה בשקט בדיקה,
התאמה מלאה,
ניתוח פרטי בירדן;
חמישה-עשר אלף דולר.
הלך על הטוב ביותר.
כשהתעורר עם כליה אחת
שאלו אותו אם הוא צמא,
אמר שלא.
בבית חולים אמרו
שכולם צמאים אחרי הניתוח,
בטוח שמעולם לא התעורר מן ההרדמה –
הוא מבחינתו מת.

השומר

נועל להן
את השער עם מנעול.
אגף הבנות
תלמידות רותחות
מנערות את הברזל,
מטפסות עליו,
מקללות.
הוא מתרחק
עד שיבוא האוטובוס שלהן
והן ייאספו,
נע בין הרצון להיות אפס לאחד,
בין צל שלא ניתן לדרוס
לאחד שמתעלה
מעל הרצון להתבטל,
אפס הוא אחד
שאי-אפשר לפגוע בו,
נעמד על הגשר,
צל מופיע על הכביש.
האם יוכל לעוף? להתאחד איתו?
החסרת פעימה מזכירה שלא,
יונים פורחות מטחנת הקמח
אל נהר איילון
חוגגות בשלוליות שוקקות זחלים,
אדי השתן כלואים תחת הגשר.
בטון.

פרויקט

מתווך צעיר ומקריח
מדבר אל עצמו,
מגרש ברחשים,
מתכונן לשיחה קשה,
קונה בפרויקט שהתחרט.
(”אין דבר כזה”).

גלידה

ביד אחת הוא אוכל גלידה,
ראשו רוקד מצד לצד,
ביד השנייה שוטף לה את הרכב,
בכף, אחרי שכבר סיים עם המדרכה.
"תראי, שטפתי לך את הרכב."
הוא מרים את קולו ומסמך לה בידו שתבוא.
היא נשארת בפתח בית הקפה,
מביטה על נעליה.
"אנחנו כבר לא יכולים להרשות לעצמנו מאבטח"
היא אומרת, כמעט לוחשת,
מקווה שלא ישמע, יודעת שהוא כן,
הוא יודע שזו לא אשמתה,
היא השקיעה בעיצוב,
היא השקיעה בתפריט,
החליפה שלושה טבחים,
שיפצה את המטבח פעמיים.
"אני צריך עוד שבועיים"
הוא אומר,
היא שותקת.
המים זורמים על נעליו.

שחורה

מטרייה כחולה ממהרת
מסתתרת מן השמש.
הרוח מאיצה את הליכתה,
מדלגת
בין אי של צל
לאי של צל.
הגברת שלה חושבת
ש'התאילנדית שלה מתנשאת
כמו איזה לידי,
מי היא חושבת שהיא?
אבל לא אכפת לה.
היא לא תיתן לעור להתכהות
אפילו אם הגברת תפטר,
אפילו אם לא יהיה לה אוכל,
אפילו אם הבן יפסיק קולג',
אפילו אם תמות
היא לא תהיה שחורה.

שלולית

עננים שטים
גווייה של דבורה
צפה מעליהם
קפואה,
היא מכסה את פניה במטפחת,
מרכינה את ראשה,
מביטה בשלולית,
מתקשה לחסום את הדמעה,
איך אדווה מרעידה את העולם.
פעם הייתה קשוחה
והיום
ריב קטן עם הפיליפינית
זה נורא,
אמצע הלילה
כשתקרא ותעיר אותה
להחליף שוב את הסדינים,
מלטפת
את שלושת כלבי היורקשייר טרייר שלה
לבושים באפודים מנומרים
וסרטנים בצבע כחול.
היא לא מאמינה
איך תהיה חייבת לסלוח לה
גם אם הטיפשה לא תתנצל.

דממה של מנוע שחדל

עוצרת לנוח,
הוא לא מחכה לה.
מפחד שלא יהיה לו כוח
להתחיל שוב ללכת.
מגיע לרכב,
נשען על עמוד של 'האט'
וממתיך לה,
אסור לו לנהוג
מאז התאונה
מתגעגע לשיחות
שהיו לו עם הטרקטור.
אז היה לו עורף של שור
וחלומות שהוא עשוי מאדמה
חורש את עצמו.

מחידה לחידה

בגן
לפני השקיעה
ברחשים מנצנצים
עצלים,
פתאום מאיצים.
קשיש נטוע
מול סדרת שלטים
ירוקים של העירייה:
ידיים וביניהם עץ,
איש מנקה גללים של כלב,
ילד משחק כדורגל
ועליו קו אלכסוני אדום,
הוא מעשן פייפ
ולא מבין
איך לעזאזל
הדברים מתחברים,
לא זוכר היכן החנה את רכבו
והטלפון בתא הכפפות,
המספר של אשתו
בחיוג מקוצר,
אולי נפטרה?
עננים מכסים את השמש
מקרישים מחשבה,
ציפורים סהרוריות,
ריסוס ממטרה,
יצורי דשא מתעוררים,
אפלה סמויה מתגלה לאיטה,
חשכה יוצאת לאור,
מסלולי הימלטות נסללים
והוא חי מחידה לחידה.
היכן שיניו?

שוקע בארגז חול
מטומטם שלא סיפר לאף אחד שיצא,
יריעת ניילון מתלפפת
סביב רגלו,
מנסה להשתחרר
מְתַפַּחַד שלעולם
לא ימצא יותר את ביתו.
(בית יפה היה,
כמה השקיע בגדר
שתפריד בינו לבין התולעים,
הלכה והחלידה
אולי כבר התפוררה).

חתולים לא מגיעים לים

”תבין,
הוא כבר כמעט לא מצליח
לעלות את המדרגות,
הוא עוצר למנוחה
ארבע פעמים
בקושי שלוש קומות.”
עורב נעמד על כיסא פלסטיק לבן.
היא מוציאה סיגריה מן החפסה.
חבר שלה מדליק.
”תדע לך,
אני יודעת שקשה לך להאמין,
אתה כבר הכרת אותו ככה,
אבל הוא הילד הכי יפה שלי
מכל השלושה,
כשהוא היה קטן...
אבל היום
כשאני מסתכלת עליו
כל השומן,
אני פשוט נגעלת.”
מציל יורד מהסוכה עם שקיות זבל,
היא מתהפכת על הבטן,
משחררת חזייה
מבקשת שימרח לה שמן על הגב.
”אני נורא עייפה,
קשה לי לישון
כל לילה יש לי אותו חלום.

החתולים שלי טובעים בים
ואני מנסה להציל אותם,
שוחה אליהם
אבל אף פעם לא מספיקה להגיע.
הוא מנשק לה את העורף.
”מותק,
את יודעת שזה לא חלום הגיוני,
חתולים לא מגיעים לים.”
(היא מקללת אותו,
אבל הוא לא שומע,
בולדוזר מתחיל לפנות אבנים
לבניית טיילת).

בלב הגן יש מקלט

קשישה מתקשה להיזכר
בשמו של בית מרקחת שנסגר,
חברתה מספרת על הנכד –
קנה גלאי מתכת,
מאתר למסעדה על החוף
מזלגות
שנפלו לחול
תמורת מטבעות
שיאתר על שטחה,
(יום-יום הוא חש שהכול יכול לקרות)
עורבים מדלגים,
מגרשים יונים
מתקבצות סביב ספסל,
הופכות קליפות יבשות
של קלמנטינה,
מטפס נכרך על עץ דקל
אט-אט
בפרהסיה,
סלואו של חניקה.
(בלב הגן יש מקלט).

הלב הוא טלסקופי

סדק בתקרת העננים,
קרן שמש יחידה
אל פני הים.
אי של כספית מתגלגל אל החוף,
עוטף דייג על שובר הגלים,
מורה לגלישה ושני תלמידים
אחד מתרומם עם המפרש,
שני קופא מקור,
מפנים אותו לחוף.
עורבים עפים
אל מול הרוח,
מרחפים במקום,
הלב הוא טלסקופי.

סדר השירים

א

- בקִּיץ הוא מציל 11
12 31
מנוף מצביע אל הים 13
ענק 14
נגד כיוון הרוח 16
נופש 17
אובך מחבר בין השמיים למים 18
מאמנת 20

ב

- פינק זברה 25
גן נולד 26
מעשה שמשון 27
דבור 28
אישה ללא צל 29
זהירות מטענים עליים 30
בדוכן מפעל הפיס 32
פִּיפ שואו 33
פִּינֶג פּוֹנֶג 34
נ' 36
צ'יק צ'ק ג'וק 37

ג

- מוזס 41
שני רימונים 42
איש החול 43
בת זנונים 44
מיץ רימונים 45
תכשיטים 46
כיפה 47
עלה צהוב 48
יוסי הלך 49

ד

- ”זה לפני שהחזרנו...” 53
מערבולת של חול 54
אמא נשארה שם 56
אין כניסה לפילים 57
ממתין 58

חמדה 59
חנוכה 60
נקודה 61
זמזום 62
תספורות אינטימיות 63
זֶר 64

ה

לפני הירוק 69
שניצל 70
החול של הקודש 71
המפרק 72
אי תנועה 73
ארבע שאיפות 74
שרב 76
סטירה ראשונה 77
חשבון האושר 78
אגוזים 79
מונית 80
מראה רק את אחוריה 82

ו

גל חום 87
זכויות הגבר במשפחה 88
סופה 89
בוקר 90
ימים מתקצרים 92
השומר 94

ז

פרויקט 99
גלידה 100
שחורה 101
שלולית 102
דממה של מנוע שחדל 103
מחידה לחידה 104
חתולים לא מגיעים לים 106
בלב הגן יש מקלט 108
הלב הוא טלסקופי 109

תודה מיוחדת לכל אנשי הוצאת הקיבוץ המאוחד על תשומת הלב והניואנסים:
עוזי שביט, מיכל בכר, יעקב שעיה, לאה סטולר ואבנר גלילי.